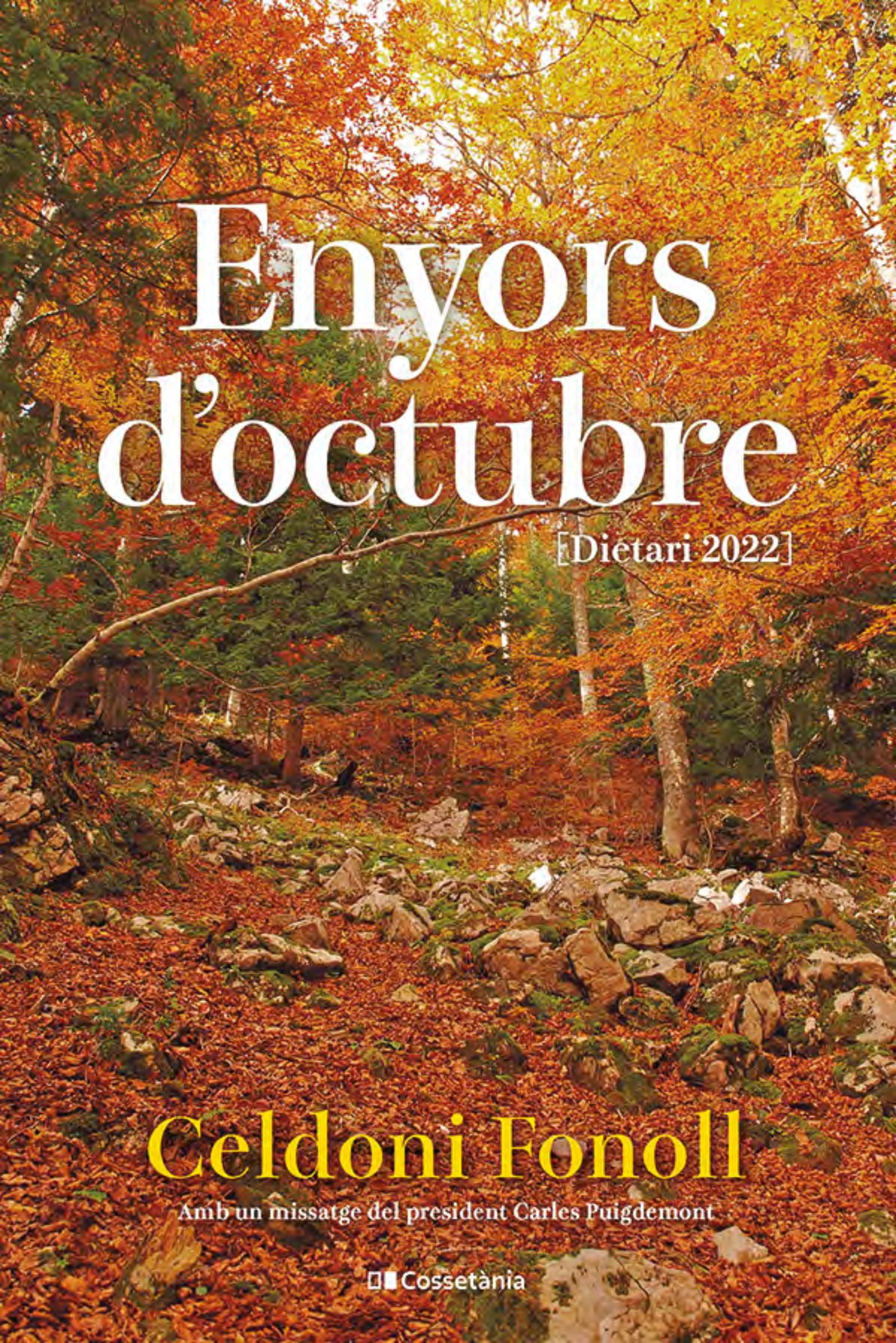

Enyors d'octubre

[Dièteri 2022]

Celdoni Fonoll

Amb un missatge del president Carles Puigdemont

■ Cossetània

ENYORS D'OCTUBRE
[Dietari 2022]

CELDONI FONOLL

Col·lecció El Tinter - 177

ENYORS D'OCTUBRE [Dietari 2022]

CELDONI FONOLL

Amb un missatge del president Carles Puigdemont

■ Cossetània

Primera edició: octubre del 2023

© Celdoni Fonoll

© Missatge, Carles Puigdemont

Disseny de la coberta: Georgina Solé

Fotografia de la coberta: Isaac Fonoll

© de l'edició:

9 Grup Editorial

Cossetània Edicions

Carrer de la Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91

cossetania@cossetania.com • www.cossetania.com

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-1356-299-5

DL T 682-2023

ÍNDIX

Presentació del president Carles Puigdemont	11
Gener	13
Febrer.....	57
Març	93
Abril.....	131
Maig	173
Juny	213
Juliol	253
Agost.....	293
Setembre.....	333
Octubre	379
Novembre.....	423
Desembre.....	465

*Enyors d'octubre,
del gran octubre
esperançat.
En temps ingrat,
lluitem amb força
contra el malfat,
fins que fem nostra
la ben guanyada
fita sagrada:
la llibertat.*

*C. F.,
“27 d'octubre
[Cinc anys de la Declaració d'Independència]”*

Qui, sinó foll, demana si m'enyor...?

AUSIÀS MARC

Missatge en vídeo del MHP Carles Puigdemont a la presentació de *Vull la llum!* [Dietari 2021] a Roda de Ter, el dia 19 de maig de 2023:

Estimats amics i amigues, moltes gràcies de demanar-me que adreci alguns mots en la presentació d'aquest dietari del 2021, *Vull la llum!*, d'en Celdoni, d'en Celdoni Fonoll, perquè em dóna l'ocasió, l'oportunitat d'agrair-li, d'agrair-te, estimat Celdoni, no només les teves obres, els teus dietaris, que parlis també del país com vèns fent sempre, sinó d'agrair-te molt especialment a tu, i també a la Lloï Bertran, la companyia que ens feu, permanent. El fet que hi sigueu sempre, que hi puguem comptar quan les coses van bé i quan les coses van menys de cara o van a la contra directament. En puc donar testimoni personal, d'això. I, en fi, us ho volia agrair perquè formeu part d'aquella gent que, malgrat qualsevol circumstància, formeu aquella colla d'insubornables que aguanten el país i dels quals en necessitem molts.

Hi sou des de fa molts anys i hi sereu tots els anys, que espero que siguin molts, que us quedin de poder anar fent coses pel país, i només desitjo que un dia ho puguem celebrar junts, que us ho pugui agrair personalment. Perquè si ho podem fer serà perquè hi heu estat gent com vosaltres aguantant, insisteixo, a les verdes i a les madures.

Moltes gràcies!

GENER

Dissabte, 1r de gener.

Lluminós matí de Ninou.

Primers versos del 22:

CAP D'ANY BONANCENC

*Primaveral Ninou,
que vas amb pas de bou
allargant el dia.
Retorna'ns a l'hivern,
que l'escalfor d'infern
ens destruiria.*

L'ANY DELS TRES DOSOS

*Que l'any 2022
ens empenyi a tocar el dos
de l'Estat més ominós!*

*Que el mal virus faci el poll
i que no anem de corcoll
descalços sobre rostoll!*

*Ho desitja amb seny prou foll
un tal Celdoni Fonoll
a la vora de la Lloll.*

Com que detesto les collonades carrinclones i anacròniques que fan les televisions la nit de Cap d'Any —TV3 no se n'escapa pas gens—, he posat Barcelona Televisió i he gaudit d'un concert de l'any 2006 dels Rolling Stones a Rio de Janeiro. Incombustible Jagger! *Satisfaction!*

L'any passat vaig parlar del calendari amb fotografies i versos d'ocells —vuit dels meus llibres de versos ocellívols— que va fer per a enguany el Consell Cultural de les Valls d'Àneu, titulat *Moixons de les Valls d'Àneu*. Cada mes copiaré els versos de l'ocell del mes. El del gener és el trençalòs. Fragment dels meus versos a aquest ocellàs al calendari:

TRENICALÒS
(Gypaetus barbatus)

*Trençalòs, trençalòs,
si trenquessis cadenes,
mesquineses, grisors,
autoodis, baixeses,
claudicacions i pors,
a estols ens convindries
al nostre camp galdós.*

El simple i bellíssim trençalòs català, en espanyol és l'ampulós i agressiu “quebrantahuesos”.

Els primers piulets de l'any.
Espoli segur:

Un tal Toni @dracdolot

Hi ha una cosa que segur que passarà aquest 2022: Espanya ens espoliarà 20.000 milions; prepareu les carteres.

Per commemorar l'any del centenari del naixement de Joan Fuster, s'ha obert un compte de Twitter que piularà cada dia un aforisme de “l'home que escrivia piulets abans de Twitter”. S'estrena avui:

Tuits de Fuster @TuitsDeFuster
Ser perseguit és ja una victòria.

Un altre concert per acabar el dia. TV3 emetia una obra de teatre horrorosa i “vil·lingüe” i una pel·lícula del mateix mal caire i de la mateixa productora, i me n’he anat al Canal 33 on he gaudit del concert dels 25 anys de la discogràfica Música Global, que es va fer a l’Auditori de Girona el juny de l’any passat. La Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya, la coral Polifònica de Puig-reig i quatre cantants solistes, amb arranjaments i direcció de Francesc Cassú. Magnífic! Grandiosa la cançó “Ens en sortirem” d’Arnau Tordera, líder del grup Obeses.

Diumenge, 2 de gener.

El primer dia 2 de l’any 2022. Primers quatre dosos.

S’ha mort el treballador de la cultura popular Joan Soler i Amigó (Badalona, 10 de juny de 1941 – 2 de gener de 2022). Obro la seva *Enciclopèdia de la Fantasia Popular Catalana* i en transcriu això del mes de gener:

El gener era tingut com el començament de totes les coses, fins el món va ser creat un primer de gener. En els llunaris i calendaris és figurat amb dues cares, l’una de vell mirant el passat i l’altra d’infant, augurant l’avenir. Hom creu que el temps —assolellat, ventós, plujós, boirós...— que fa cada un dels dotze primers dies de l’any assenyala el que farà cada mes. És el ple de l’hivern, dies curts i nits llargues i fredes, temps de glaç i nevades, de boires i pluges; i un mes “dormidor; la natura adormida i el sementer també.

Soler i Amigó va col·laborar amb el món de la cançó catalana. Va fer lletres de cançons que cantaven Xesco Boix, Jaume Arnella, el Grup de Folk, Falsterbo 3, Falsterbo Marí, etcètera. Amb la Lloï, un any vam ser a la Patum de Berga amb ell, l’Enric Majó i altra gent.

Cançó que s’ha cantat i que es canta a molts comiats de difunts:

LA VALL DEL RIU VERMELL

*Trobarem a faltar el teu somriure.
Diu que ens deixes, te'n vas lluny d'aquí.
Pro el record de la vall on vas viure,
no l'esborra la pols del camí.*

*El teu front duu la llum de l'albada,
ja no el solquen dolors ni treballs
i el vestit amarat de rosada
és vermell com el riu de la vall.*

*Quan arribis a dalt la carena,
mira el riu i la vall que has deixat,
i aquest cor que ara guarda la pena
tan amarga del teu comiat.*

Cant espiritual negre, versió de Joan Soler i Amigó

L'immens lingüista Joan Coromines:

República de les Lletres @deleslletres

“L'única nació meva i la meva única llengua a les quals presto incondicional obediència i homenatge són la nació i la llengua catalanes.”

Joan Coromines.

Va morir a Pineda de Mar el 2 de gener de 1997.

Dilluns, 3 de gener.

Qui diu Roma, diu Madrid:

Tuits de Fuster @TuitsDeFuster

Potser el més repulsiu de l'acció dels pobles dominadors sigui el fet d'imposar als pobles dominats l'espectacle de la seva mediocritat insoluble. El cas de Roma no és únic.

Després de trametre-li els apuntaments del dietari de la segona quinzena de desembre de l'any passat on li insinuo que potser

sóc a les acaballes del cicle de dietaris, rebo una de les sucoses, falagueres, encoratjadores cartes de l'amiga Montserrat Forcada i Cot:

Car Celdoni,

No et diem prou (entono el mea culpa) com ens és necessari el teu dietari, quanta companyia ens fa compartir amb tu les opinions i reflexions i com gaudim amb la teva poesia i recordant la dels grans clàssics. I, si parlo en plural, és perquè estic del tot convençuda que no sóc, ni de bon tros, l'única en pensar, creure i viure tot això. Jo espero els fragments de dietari amb candeletes i els llegeixo amb devoció perquè és una lectura sàvia però propera, de país però familiar, amb reflexions i ironia, una lectura única que em fa conèixer una visió del món, del país i de la llengua com ningú. Entenc que per a tu ha de ser una feina àrdua, feixuga i constant, però deixar-nos sense el teu dietari seria realment trist, una mena d'amputació literària. Repensa-t'ho, si us plau!

Quant al fragment que acabo de llegir, no et creuries quantes vegades he lamentat que, no sé per quina causa, no et deixessin portar a terme l'antologia recitada de VilaWeb. Ho lamento de debò perquè seria un material interessantíssim. Recordo quan t'ho van proposar (aleshores ens escrivíem però encara no ens coneixíem) i més endavant fins i tot et vas proposar de gravar-ho amb una neboda de Capellades (ho dic de memòria i puc errar). El cas és que ens hem quedat sense l'enregistrament dels grans poemes de la literatura catalana per part teva i és una autèntica llàstima. No hi hauria alguna manera de recuperar el projecte?

Tema català-escola: ja no hauríem d'haver arribat on som ara, des de fa 15 anys que no es demana cap nivell de català (perquè l'examen de català per accedir a la docència és ridícul) i hi ha accedit massa gent inculta lingüísticament o, el que és pitjor, gent que destrossa la llengua i es pensa que parla un català modern, i xupiguai. Ara, a més, amb tot això del procés, alguns docents s'han tret la mascareta i ja parlen directament en castellà. I la Generalitat n'és absolutament còmplice. Just ahir vaig comprar el domàs d'Omniium refe-

rent al tema però, si veiessis el que veig jo, no sé pas si encara hi som a temps.

[...]

Bon any i que el 2022 ens porti salut, llibertat i dietari estimat!

Breu resposta meva:

Bona amiga dels mots amables, estimulants, lluminosos!

Com et podré pagar tanta generositat?

Que els déus et beneixin!

Que assoleixis tot allò que et proposis!

Bon any! Salut i felicitat per a tu i els teus!

“I que tinguis un camí ben llarg.”

T’ho desitjo amb tot l’amor d’amic.

Espectacular posta rogent! Els pins del Putget n’exulten!

A la plaça de la Vila la Lloï hi ha cantat amb els músics “La vall del riu vermell”, en recordança de Joan Soler i Amigó. Jo hi he dit els versets d’abans-d’ahir “L’any dels tres dosos”. Emoció i somriure.

Dimarts, 4 de gener.

Primeres flors de mimosa a un jardí de l’avinguda del Coll del Portell, a la vora del pis on vam viure una colla d’anys amb la Lloï. Un pis que ara és de l’Isaac i de l’Olga, i on hi viuen uns russos.

Hem entrat al parc Güell per veure si florien les mimoses i no solament no hi hem vist cap flor, sinó que hem vist que les dues de Can Trias que fotografiàvem cada any amb el xiprer dret al fons s’havien mort. Sorpresa i disgust. No ho havíem vist abans perquè darrerament caminem més pels afores que per dins del parc. No ens agrada de caminar topant amb turistes incívics que colonitzen els carrers i van sense màscara.

Al parc hi hem vist moltes margarides grogues i les flors dels marfulls que ja començaven de blanquejar. Enguany als camins

dels afores, prop del forat del Vent, no hi florirà cap marfull i tants que n'hi florien altres anys! La sequera de l'estiu els va assecar i la gent de Parcs i Jardins els va talar a dos o tres pams de terra per veure si rebrotaven. Ara per ara no n'ha rebrotat cap.

Avui a TV3 han fet un reportatge sobre Rowan Atkinson, Mr. Bean. Si hi hagués algun cap pensant a aquesta televisió haurien emès la gran entrevista que li va fer la Lloïl al seu xou, amb el personatge de Sandra Camaca, quan TV3 era la Televisió de Catalunya i la millor televisió. Va tenir més d'un milió d'espectadors. Sóc malpensat i sospito que si l'entrevista l'hagués feta una de les dues o tres productores que ja fa anys que viuen amorrades a la mamella de TV3, l'haurien emesa.

Dimecres, 5 de gener.

He començat el dia amb el Paraulògic. He trobat 20 paraules i me n'he anat: aforar, agafador, agafar, fan, fanfarró, far, fogar, fogó, fon, fona, fonar, fonda, fora o forà, forada, foradar, forn, fornada, gafarró, garrofa, gonfanó.

La Lloïl aquests dies n'ha trobades més de 100, un dia 117!, i ha completat algun joc. La fillola Elna i la mare Olga també hi juguen.

Al bosquet dels afores del parc Güell amb la Lloïl:

*Concert de garses
fora el portal,
verdor i mullena
i temps frescal.*

Carta del bon amic manresà Jordi Estrada:

*Amic Celdoni,
Talment com si es tractés del calendari Maragall, cada vespre —d'ençà que fa uns mesos vas fer-me a mans L'any de la maltempsada— he anat llegint les notes del teu dietari. Així, mentre revivia a través teu allò que havia succeït i havi-*

es viscut, pensat, observat, llegit... feia just un any, provava de fer balanç del dia que finia i del dia ressenyat, amb moltes referències a moments compartits col·lectivament. Paraules contra l'oblit. De moment, continuem sense haver-nos alliberat del maleït virus, per no parlar de l'anhelat alliberament nacional. Si el 2020 fou l'any de la maltempsada, com n'haurem de dir del que acabem de deixar enrere?

Salut i empenta, que deia sempre l'enyorat Cussà, el cavall més salvatge, noble i genial de tota la cavallerissa literària!

Resposta meva:

L'any de la malparracada? Vírica i política.

Salut i trempera!

(I gràcies, Jordi, per llegir les meves "parides" no pas gaire "lluminoses"!)

Defensem la llengua catalana!:

Joan-Lluís Lluís @Joanlluislluis

Que Catalunya sense la llengua catalana ja no seria res més que una regió espanyola, l'espanyolisme ho té molt clar. I treballa dia i nit perquè sigui així.

Si perdem la llengua, Catalunya deixarà d'existir. Que no passi depèn dels catalans.

Despleguem-la i fora espoli!:

Joan Puig Cordon @joanpuig

Dia 1536 de la independència declarada però no desplegada. Espoliats fins avui 67.674 MEUR. Seguim amb "el peix al cove".

Que tornin les caixes d'estalvis catalanes, si us plau!:

CORONA-DADES @CoronaDades

BBVA: 3.311 M. € de benefici fins setembre. Oficina molt fashion amb 4 mòduls per gestions a caixa (operatius només 2). Servei de Caixa només de 8.30 a 11 hores. Cues gegants de gent molt gran a la porta, dia rere dia. Tracte denigrant. Com aquesta gent, tots. Una vergonya.